

Coop Sverige AB

Eventuell överträdelse av lagen om förbud mot otillbörliga handelsmetoder vid köp av jordbruks- och livsmedelsprodukter – krav på betalning för rabatter m.m.**Saken**

Eventuell överträdelse av 5 § första stycket 5 och 12 § första stycket 3 lagen (2021:579) om förbud mot otillbörliga handelsmetoder vid köp av jordbruks- och livsmedelsprodukter (LOH).

Konkurrensverkets beslut

Konkurrensverket kommer inte att utreda saken ytterligare. Ärendet avslutas.

Bakgrund

1. Inom ramen för den genomlysning av livsmedelsbranschen som Konkurrensverket genomförde under 2023 och 2024 identifierade Konkurrensverket att ett avtal mellan Coop Sverige AB (Coop) och Atria Sverige AB (Atria) innehåller klausuler som eventuellt är i strid med LOH. I avtalet stadgas bland annat att Atria ska stå för kostnader i form av olika rabatter, bonusar och liknande ersättningar. Det framgår även att 45 dagars betaltid omfattar hela sortimentet. Vidare stadgas att Coop har rätt att under vissa villkor debitera Atria för kassationer av nylanserade produkter.
2. Coop ägs av Kooperativa förbundet och av Konsumentföreningen Stockholm. Bolaget sköter bland annat inköp, utveckling av sortiment samt marknadsföring för Coop-butikerna. Coops omsättning uppgick 2023 till cirka 38,5 miljarder kronor.
3. Atria är verksam inom produktion och försäljning av livsmedelsprodukter, häribland olika typer av kycklingprodukter, bland annat till Coop. Företaget är etablerat i Sverige.

Konkurrensverkets utredning

4. Mot bakgrund av de ovannämnda uppgifterna inledde Konkurrensverket en utredning i juli 2024 i syfte att utreda om Coop har överträtt förbuden i 5 § första stycket 5 LOH och 12 § första stycket 3 LOH. Det förstnämnda förbudet rör krav på betalningar för sådant som inte är kopplat till leverantörens försäljning av produkter. Det andra förbudet – som gäller om parterna inte klart och tydligt har avtalat om vissa avtalsvillkor i förväg – handlar om krav på betalning som ett villkor för att leverantörens produkter ska lagras, skyltas med eller listas, eller för att tillhandahålla sådana produkter på marknaden. Även 5 § första stycket 1 LOH om sena betalningar och 5 § första stycket 6 LOH om begäran om betalning för försämring eller förlust har aktualiserats i ärendet.
5. Konkurrensverket har under utredningen hämtat in uppgifter och handlingar från Coop genom förelägganden. Vidare har Konkurrensverket inhämtat information från Atria genom ett föreläggande och ett möte.

Vad som har framkommit i utredningen

6. Inledningsvis konstaterar Konkurrensverket att det av utredningen framkommit att vissa av de bonusar, rabatter och andra ersättningar som regleras i avtalet mellan parterna inte utgår. Det har även framkommit att avtalsklausulen om 45 dagars betaltid inte tillämpas i

praktiken utan att parterna tillämpar 30 dagars betalfrist. Vidare har det framkommit att Coop inte debiterar för kassationer och inte heller gjort det när LOH varit i kraft. Dessa uppgifter har bekräftats av både Coop och Atria. Den vidare utredningen har därför inte fokuserat på avtalsvillkoren i dessa delar utan i stället på de diverse ersättningar som Coop faktiskt erhåller. Konkurrensverket har härvid beaktat att Coop har uppgett att parterna avser sluta ett nytt avtal, som motsvarar deras nuvarande överenskommelse.

7. Coop har framfört att de rabatter och andra ersättningar som Atria utger är följande:
  - a. [REDACTED] rabatt
  - b. [REDACTED] bonus
  - c. rabatt per kvartal
  - d. planogramersättning
8. Vidare har Coop framfört att både bonusen och rabatterna i fråga avser egentligen samma sak, närmare bestämt procentuella prisavdrag på leverantörens aviserade listpris som är avhängiga de volymer som beställs. Enligt Coop borde dessa två ur leverantörens perspektiv inte skilja sig åt, utan de är överenskomna rabatter på priset. Ersättningarna enligt ovan kan överlappa på så sätt att samma produkter omfattas av flera ersättningar.
9. Vad gäller [REDACTED] rabatten har det av utredningen framkommit att den avser samtliga grundklassade artiklar. Enligt Coop avser klausulen om "rabatt per kvartal" att förtydliga att även vissa andra produkter omfattas av [REDACTED] rabatten, vilka tidigare inte gjort det. Konkurrensverket konstaterar att Atria inte har gjort denna distinktion mellan klausulerna. Atria har alltså uppgett att det utgår en [REDACTED] rabatt avseende alla produkter.
10. Utöver denna rabatt har Atria uppgett att parterna förhandlar fram produktspecifika [REDACTED] rabatter och det verkar även kunna förekomma efterfakturerade rabatter. Nettopriset består alltså av listpriset tillsammans med en [REDACTED] rabatt och eventuell [REDACTED] rabatt. Enligt Atria har det aldrig varit oklarheter om vad som ska faktureras mellan Atria och Coop.
11. Vad gäller [REDACTED] bonusen avser den en bonus för att Coop köper produkter från Atria.

12. Vad gäller planogramersättningen konstaterar Konkurrensverket att detta inte är något som regleras i parternas avtal men det verkar vara något som utgår enligt partsbruk. Såvitt framgår ger ersättningen Atria möjlighet att se hur den slutliga ritningen i Coops butiker ser ut. Atria har uppgett att det är valbart att ta del av denna tjänst.

Bedömning

Rättslig reglering

13. LOH gäller vid köp av jordbruks- och livsmedelsprodukter om köparen eller leverantören är etablerad i Sverige. För att lagen ska vara tillämplig för köpare som inte är myndigheter eller offentliga aktörer krävs att köparen har en årsomsättning som överstiger två miljoner euro. Med jordbruks- och livsmedelsprodukter avses de produkter som förtecknas i bilaga 1 till fördraget om Europeiska unionens funktionssätt samt produkter som framställs för användning som livsmedel genom användning av någon av de förtecknade produkterna.
14. Enligt 5 § första stycket 5 LOH är det förbjudet för en köpare att kräva betalning för sådant som inte är kopplat till leverantörens försäljning. Av förarbetena framgår att förbudet tar sikte på fall där köparen kräver leverantören på betalning för något som inte hänför sig till en specifik försäljningstransaktion och alltså saknar samband med transaktionen.¹
15. Enligt 12 § första stycket 3 LOH är det förbjudet för köparen att kräva betalning som ett villkor för att leverantörens jordbruks- och livsmedelsprodukter ska lagras, skyltas med eller listas, eller för att tillhandahålla sådana produkter på marknaden, om köparen och leverantören inte klart och tydligt har avtalat om detsamma i förväg.
16. I skäl 16 till UTP-direktivet² stadgas att när man ska avgöra om en särskild handelsmetod kan anses vara otillbörlig är det viktigt att man inte begränsar användningen av sådana avtal mellan handelsparter som är rättvisa och som leder till ökad effektivitet. Det är därför lämpligt att skilja mellan metoder som klart och otvetydigt föreskrivs i leveransavtal eller efterföljande avtal mellan parterna och sådana som tillämpas efter att transaktionen har inletts och som inte har överenskommit i förväg, så att man endast förbjuder ensidiga och retroaktiva ändringar av klara och otvetydiga villkor i leveransavtalet.

---

¹ Prop. 2020/21:134 s. 47 och 106.

² Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/633 av den 17 april 2019 om otillbörliga handelsmetoder mellan företag i jordbruks- och livsmedelskedjan.

17. I skäl 22 till UTP-direktivet stadgas vidare att leverantörer och köpare av jordbruks- och livsmedelsprodukter bör ha möjlighet att fritt förhandla om en försäljningstransaktion, inklusive priset. Sådana förhandlingar omfattar även betalningar för tjänster som köparen tillhandahåller leverantören, såsom listning, marknadsföring och säljfrämjande åtgärder. När en köpare kräver en leverantör på betalningar som inte hänför sig till en specifik försäljningstransaktion bör detta dock anses vara otillbörligt och bör vara förbjudet enligt direktivet.
18. Av förarbetena till LOH framgår att handelsmetoderna som räknas upp i den så kallade gråa listan i 12 § är sådana som generellt inte bedöms som oönskade av leverantörerna, varför det bedömdes saknas skäl att göra om några av bestämmelserna till förbud enligt den så kallade svarta listan i 5 §.³

Konkurrensverkets bedömning

LOH är tillämplig på omständigheterna i ärendet

19. Konkurrensverket konstaterar att Coop är ett företag etablerat i Sverige och att bolaget har en årsomsättning som kontinuerligt har överstigit två miljoner euro sedan LOH:s ikraftträdande den 1 november 2021.
20. Atria säljer flera typer av livsmedelsprodukter. Som exempel kan kycklingprodukter nämnas, något som är förtecknat i bilaga 1 till Fördraget om Europeiska unionens funktionssätt. Coops köp av Atrias livsmedelsprodukter omfattas därmed av LOH.

Fråga om Coop har överträtt 5 § första stycket 5 LOH

21. Konkurrensverket har att ta ställning till om Coop, genom de rabatter och andra ersättningar som Atria utger, har krävt betalning för sådant som inte är kopplat till Atrias försäljning av livsmedelsprodukter.
22. Som ovan nämnts har det av utredningen framkommit att Atria utger ersättningar till Coop i form av [REDACTED] rabatt – såvitt framgår avseende alla artiklar –, [REDACTED] bonus och planogramersättning. Utöver detta verkar parterna förhandla fram produktspecifika [REDACTED] rabatter och det verkar även förekomma efterfakturerade rabatter. Coop har förvisso inte uppgett att produktspecifika [REDACTED] rabatter eller efterfakturerade rabatter utgår men Konkurrensverket finner inte skäl att ifrågasätta Atrias uppgifter i denna del.
23. Utifrån vad Coop och Atria har framfört bedömer Konkurrensverket att båda parter uppfattning är att rabatterna tillsammans med bonusen är ett sätt att reglera Coops inköpspris. Enligt Konkurrensverket får rabatterna

³ Prop. 2020/21:134 s. 54. Se även Ds 2019:19 s. 115 f.

och bonusen i detta fall sägas inbegripas i parternas utrymme att fritt förhandla om priset för produkterna. Vid bedömningen beaktas att dessa ersättningar innebär att Coop erhåller procentuella prisavdrag på det aviserade listpriset. Såvitt framgår är ersättningarna alltså avhängiga de volymer som beställs av Coop. Konkurrensverket konstaterar att omständigheten att priset för vissa av Atrias produkter regleras genom exempelvis både [REDACTED] rabatt och en [REDACTED] bonus inte i sig innebär en överträdelse av 5 § första stycket 5 LOH. Till detta hör att varken rabatterna eller bonusen är kopplad till några tjänster likt de som finns stadgade i 12 § LOH, utan i stället handlar de om rabatter på listpriset. Mot denna bakgrund bedömer Konkurrensverket att Coop genom dessa ersättningar inte kan sägas ha krävt betalning av Atria för sådant som inte är kopplat till Atrias försäljning av livsmedelsprodukter.

24. Sammanfattningsvis har det av utredningen inte framkommit att det skett någon överträdelse av 5 § första stycket 5 LOH med anledning av de rabatter och den bonus som regleras i parternas avtal.

Fråga om Coop har överträtt 12 § första stycket 3 LOH

25. Coop erhåller så kallad planogramersättning av Atria. Någon explicit överenskommelse om planogramersättning finns som nämnts inte i avtalet. Atria har emellertid uppgett att ersättningen är valbar. Konkurrensverket saknar skäl att ifrågasätta Atrias uppgifter i denna del. Enligt Konkurrensverket ska denna typ av ersättningar som utgångspunkt prövas mot 12 § första stycket 3 LOH. Konkurrensverket konstaterar att förbudet enligt 12 § första stycket 3 LOH emellertid inte tar sikte på situationer som denna, det vill säga där leverantören aktivt väljer om den vill ta del av tjänsten i fråga och det därmed är valbart för leverantören att utge ersättningen härom.
26. Mot denna bakgrund bedömer Konkurrensverket att det av utredningen inte framgått att Coop genom planogramersättningen har krävt betalning av Atria som ett villkor för att Atrias produkter ska lagras, skyltas med eller listas, eller för att tillhandahålla Atrias produkter på marknaden. Det har därmed inte framkommit att det skett någon överträdelse av 12 § första stycket 3 LOH.

Sammanfattning

27. Sammanfattningsvis bedömer Konkurrensverket att det inte framkommit av utredningen att Coop genom de olika granskade villkoren har överträtt LOH. Utredningen ska därmed avslutas.
-

Detta beslut har fattats av generaldirektören. Föredragande har varit sakkunniga juristen Anosheh Ameli.

Beslutsfattandet har dokumenterats digitalt och beslutet saknar därför namn-underskrift.

Marie Östman

Beslutet att inte utreda saken ytterligare kan inte överklagas

Detta beslut kan inte överklagas, se 4 och 8 §§ förordningen (2021:583) om förbud mot otillbörliga handelsmetoder vid köp av jordbruks- och livsmedelsprodukter.

Detta beslut publiceras på Konkurrensverkets webbplats.